

28.05.21

NOC KOSTELŮ

Přivádíš tmu,

NOC

se snese, celý les se hemží zvěří.

Žalm 104,20

Praha Středočeský kraj

Vážení návštěvníci!

Již po třinácté otevírají kostely své brány! Tato křesťanská iniciativa všech církví zastoupených v Ekumenické radě církví vznikla jako snaha otevřít naše kostely široké veřejnosti. Otevíráme i přesto, že stále napjatě sledujeme vývoj pandemie. Všichni jsme vyhodnocovali do poslední chvíle programové možnosti s ohledem na možná opatření vlády. Proto je program dostupný pouze on-line na www.nockostelu.cz.

Jako doprovodný materiál vám nabízíme tyto „noviny“. Obsahují škálu zastavení (poutní místo Sázava, Nový kostel na Barrandově a další), úvah (o ekologii, lese), setkání se zajímavými lidmi (P. Marek Orko Vácha, ředitel církevních lesů Milan Mochán...) i soutěž. Letos jsme zvolili jako jednotící téma ekologii. Co má společného s kostely? Předně kostel i malá modlitebna patří do veřejného prostoru a spoluutváří prostředí našeho života. Mnohá místa nabízejí zajímavý pohled nejen dovnitř chrámu, ale také do jeho okolí. Díky tomu se více rozptýlíme před covidem a můžeme objevit neuvěřitelné množství drobných prvků, které s kostely souvisí. Stačí se zastavit u Božích muk...

Za organizátory Michal Němeček

Foto: Michal Němeček

Krajina je zrcadlo duše /2

Svatý Prokop a Sázava /4

Genius loci kláštera Hájek /7

OBSAH: Krajina je zrcadlo duše 2 / Slovo pro návštěvníky 3 / Svato Prokop a Sázava 4 / Kostel a komunitní centrum Krista Spasitele 5 / Bůh miluje celý svět 6 / Genius loci kláštera Hájek 7 / Les je krásný chrám plný života 8 / Začneme od sebe – ale nezůstaňme tam! 10 / Přivádíš tmu, noc se snese 11 / MAPY 12 / Svítit dětem na cestu 16 / Rébusy 18 /

Krajina je zrcadlo duše

...říká v rozhovoru kněz, teolog, přírodovědec, pedagog, spisovatel a skaut P. Marek Orko Vácha.

Foto: Markéta Zelenková

Jak vnímáte aktivitu Noc kostelů?

Jako znamení doby. Otevírání oken a dveří církve – zde doslova – pro všechny, kteří chtějí vstoupit. Taky je pro mne Noc kostelů připomínkou, že dějiny píší jednotlivci. Ona to kamarádka Zlatka Keprtová (pozn.: první organizátorka Noci kostelů v ČR) popírá a říká, že jich bylo víc. Faktem je, že se jednou jela do Rakouska podívat, jak Noc kostelů dělají tam. Pak ji uspořádala v brněnské diecézi a myšlenka se jako požár rozšířila do celé České republiky.

Letošní Noc kostelů je věnovaná stvoření a péči o životní prostředí. Jak by se podle Vás mohli lidé k této výzvě, kterou popsal papež František v Laudato si', postavit?

Jsem moc rád, že se to otevírá. Od roku 2015 jsem měl spoustu přednášek o Laudato si' v různých farnostech po českých zemích, ale říkal jsem si, že se to prolomí tak po dvaceti letech. Zdá se, že se to láme už teď. Všechno to, čemu říkáme „ochrana přírody“, má v sobě nezměrný duchovní potenciál – dovnitř i ven. Dělají to všichni lidé dobré vůle, bez ohledu na to, odkud kdo je, a ty různé ochranné projekty, stromové kaple a ekocen-

tra jako vírem do sebe stahují všechny, kdo jsou přirozeně dobří.

Sloužíte na poutním místě, kde vznikla pověst o lechovickém poustevníkovvi. Nezatoužil jste nebo netoužíte být někdy sám poustevníkem? Jen Vy, příroda a Bůh?

Pořád. A ta chvíle přijde. Když jsem v osmnácti maturoval, věděl jsem, že to jaro prošvihnu, že se budu muset učit. Ale slíbil jsem si, že to další jaro už určitě budu každý den venku. Jenže pak přišla vysoká škola. Pak seminář. Kaplanské místo. Praha. Tak se těším, že to jednou vyjde. Ale nevím, zda bych

Foto: archiv Marek Orko Vácha

Mgr. et Mgr. **Marek Vácha**, Ph.D. (*14. září 1966, Brno) je český římskokatolický kněz, teolog, přírodovědec, pedagog, spisovatel a skaut. Slouží jako farář lechovické farnosti a farní vikář (kaplan) Římskokatolické akademické farnosti při kostele Nejsvětějšího Salvátora. Na akademické půdě působí ve funkci přednosta Ústavu etiky a humanitních studií 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, kde je i předsedou akademického senátu. Specializuje se na otázky evoluční biologie a lékařské a environmentální etiky. V roce 1976 získal od svého skautského vedoucího přezdívku „Orko“, znamenající „Orlí oko“, kterou používá také v občanském jménu Marek „Orko“ Vácha.

Foto: Markéta Zelenková

jako poustevník obstál, mnišské řády ve své moudrosti posílaly na poustevny jen ty nejlepší. Všechno je mnohem náročnější než v klášteře, kde zvon určuje, co dělat.

Jak k Vám promlouvají Boží muka, která jsou často postavená v přírodě?

Krajina je zrcadlo duše, to je jistá věc. V tom, jak s ní zacházíme, co do ní stavíme a jak se k ní chováme, v tom všem se zrcadlí naše mysl. Od čínských megalomanských přehrad přes Gabčíkovo po naše jihočeské rybníky. Naši předkové cítili potřebu ty kříže, Boží muka a kapličky postavit, aby jim připomínaly důležité události, vztah k Bohu. Naši současní zbožní farníci se křížují vždy, když je míjejí, a já s nimi.

O Vás se ví, že rád cestujete a navštěvujete extrémní přírodní scenérie. Co člověk zažívá, když vystoupí ze společnosti, dostane se mimo lidi do přírody? Najde tam Boha?

Papež František to řekl krásně při své cestě po Iráku v chaldejském Uru. Připomenul scénu, kdy Bůh vyzve Abraháma, aby se podíval na hvězdy a zkusil je spočítat: „Člověk, který s odvahou hledí na hvězdy a věří v Boha, nemá žádné nepřátele.“ To je tak přesné!

Na cestách, co mám nejraději – ty dálky. V České republice jsem jak v kleci, kamkoli jedete, narazíte po pár krocích na hranice. Jet tisíc kilometrů po silnici rovné jak pravitko a pak, ano, být nahoře v Andách, sám nebo s pár kamarády, to je tak opojné! Ne,

že bych Boha nenacházel i u nás, na jižní Moravě. Ale tam nahoře v Andách je to všechno jaksi divočejší, rozeklanější, vyšší, nebezpečnější, intenzivnější, s cáry sněhu, země se chvěje horkem a větrem, Duch svatý je mi zde bližší než v těch našich zablouklých luzích a hájích.

Má dnes křesťanská víra a její prožívání co říci do otázek jako je klima, tvorba krajiny, zemědělská či lesní produkce?

Řeknu to na mém oblíbeném příkladu. Do trapistického kláštera Sept-Fons ve Francii, kde jsem chvíli pobýval, přijela francouzská televize – řád měl jakési ku-

laté výročí. A že by natočili o klášteře dokument. Ve smyslu: co všechno za ta staletí udělali dobrého mniši v zemědělství, jak se starají, dnes bychom řekli ekologicky, o lesy a pole, co vytvořili za architekturu, a tak. A mniši se vzbouřili, že to tak nechťejí. Protože pro ně je tím nejdůležitějším pramen, modlitba, mystika, kontemplace, Bůh. A pokud z tohoto zdroje vychází skvělá architektura, ekologicky šetrné hospodářství, biopotraviny, které měli dřív, než pojem vznikl, citlivá péče o krajinu, tím lépe, ale to není důvod, proč jsou zde v klášteře. Pokud něco natočit, tak film o příčině toho všeho, nikoli o důsledcích. (jpra)

Slovo pro návštěvníky

Letošní Noc kostelů proběhne již podruhé v době, kdy jsou naše chrámy ve svém každodenním provozu omezeny šířením pandemie koronaviru. Takto je omezen nejenom velká část věřících, ale i občasní návštěvníci kostelů, kteří se neúčastní bohoslužeb, ale vcházejí do chrámů, aby našli atmosféru určité přesažnosti, která je otevírá Bohu a která je lidem vlastní.

Noc kostelů je jednou z příležitostí, při níž je možné si podobným zážitkem projít. Nebudou nám umožněny velké aktivity, ale i v rámci protiepidemických opatření je možné, aby naše chrámy promluvíly. Kostely hovoří nikoliv ústy, ale formou, která je vlastní umělcům. A tak letos naše chrámy promlouvají především skrze výtvarné a sochařské umění, prostřednictvím své architektonické stránky či zvukem varhan a dalších hudebních nástrojů.

kardinál Dominik Duka OP, arcibiskup pražský

Svatý Prokop a Sázava

Uprostřed krásného středočeského Posázaví leží nad řekou Sázavský klášter. Duchovním centrem kláštera, který byl zrušen roku 1785 císařem Josefem II., je dnes farní a poutní kostel sv. Prokopa.

Kostel a fara byly vydány naší farnosti v rámci tzv. restitucí v roce 2016. Brzy po vydání se začalo s přípravou obnovy. Kostel jsme v létě a o víkendech volně otevřeli poutníkům a návštěvníkům a snažíme se na Sázavě o duchovní obnovu poutního místa. Po stavební a památkové stránce byl připraven projekt obnovy a v roce 2017 se nám podařilo získat prostředky z evropských fondů v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Po dokončení projektů a dalších příprav mohla v březnu 2019 konečně začít ob-

nova areálu. Nyní, v průběhu jara 2021, by měly být opravy dokončeny.

Když to bude možné, rádi bychom k letošní Noci kostelů otevřeli kostel a brzy potom také expozici o sv. Prokopovi a Sázavě, která bude umístěna v některých dosud nepřístupných částech kostela sv. Prokopa. Věřím, že v létě 2021 již bude možno na Sázavu přijet a u sv. Prokopa načerpat v duchovním i kulturně poznávacím smyslu slova.

*P. Radim Cigánek,
farář u kostela sv. Prokopa na Sázavě*

- Sázava je spojena s prvním oficiálně kanonizovaným českým světcem (1204), sv. Prokopem.
- Klášter založil roku 1032 kníže Oldřich, který se podle legendy s Prokopem osobně setkal.
- Prokop se stává jeho opatem; mniši se řídí řeholí sv. Benedikta, ale se slovanskou bohoslužbou.
- Za posledních Přemyslovců je klášter přestavován ve velkolepém gotickém stylu.
- Roku 1421 je však vydrancován husity a dalších dvě stě let chátrá.
- Po období barokního rozkvětu je roku 1785 zrušen Josefem II.
- Za první republiky se snaží Sázavu neúspěšně obnovit emauzští benediktini.
- Teprve roku 2019 začíná velká obnova Sázavského kláštera, významného poutního místa.

Foto: archiv farnosti Sázava – Černé Budy

Kostel a komunitní centrum Krista Spasitele

Nový kostel se v Praze nestaví každý rok, ba ani každé desetiletí. A tak poprvé v historii pražské Noci kostelů se mohou návštěvníci vydat za cílem, který předchozího roku ještě nestál.

Projekt kostela s komunitním centrem na Barrandově se připravoval od roku 2010, samotná stavba trvala dva roky. Na podzim roku 2020 byl kostel zasvěcen Kristu Spasiteli. Jeho podoba nezapře účel, jemuž má sloužit. Najdeme tu tradiční rysy kostelní stavby – křížový půdorys, věž s (budoucími) zvony, portál s velkorysým schodištěm; v čistém, minimalisticky pojatém interiéru pak oltář a křtitelnici, velké vitrážové okno či dřevěné lavice. Jsou tu ale i netradiční prvky (adorační kaple, skleněný kříž, a především zlatý kruhový světelný nad středem kostela), které za vhodného počasí překvapí krásnými světelnými efekty. Komunitní centrum pak nabízí klubovny a sál s multifunkčním využitím, zkušebnu, dětský koutek, knihovnu, a dokonce kavárnu sousedící s dětským hřištěm.

P. Josef Ptáček, farář farnosti Hlubočepy

- Kostel pojme 358 osob, komunitní centrum 198 osob a do kavárny se vejde 36 osob.
- Technické řešení kostela obsahuje bezbariérový vstup, zateplenou fasádu, podlahové vytápění. Na zdech jsou desky pohlcující zvuk.
- Kapli tvoří konstrukce ze svařovaných hliníkových pásů.
- Vytápění využívá tepelné čerpadlo typu země voda.
- Autory architektonického řešení jsou Ing. arch. Jakub Žiška a Ing. arch. Pavel Šmelhaus.
- Slavnostní vysvěcení proběhlo v neděli 22. listopadu 2020.

Foto: Člověk a víra, Jakub Šerých

Bůh miluje celý svět

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby kdo v Něho věří, nezhynul, ale měl věčný život. Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze Něho spasen. J 3,16-17

Foto: Michal Němeček

Bůh miluje svět. Toto úžasné poselství nám přináší evangelista Jan. Čtenář, unesen skutečností, že on sám je předmětem Boží lásky, si často neuvědomí, že zde nejde jen o něho, nejde jen o druhé lidi, nýbrž o celý svět, o zvířata, o rostliny, o nerosty a horniny, o vodstvo, atmosféru a další složky přírody – a nejen o tyto objekty, nýbrž i o všechny vazby a závislosti, které ve světě jsou. Ze svědectví první biblické knihy o stvoření plyne, že svět je jeden celek, z nějž se Bůh sedmý den radoval. Pak však do krásného, harmonického, Bohem stvořeného světa vnesl lidský hřích porušení a zkázu. Bůh však stále stojí při svém díle. Poslal na svět Spasitele Ježíše Krista, který vzal tíhu lidského hříchů na sebe. Díky Kristově oběti nemá hřích poslední slovo. Ježíšovo osvobozující „Jdi a už nehřeš“, které zaznělo v závěru Jeho setkání s ženou přistíženou při cizoložství (J 8,1-11), směřuje ke každému z nás.

Během svého života Ježíš ve svém učení ukazuje, v čem spočívá plný, skutečně lidský život. To nejdůležitější je milovat (Mk 12,28-34). Milovat Boha celým srdcem, celou duší, celou myslí i celou silou. Milovat Stvořitele znamená vážít si celého Jeho stvořitelského

díla, dobře s ním nakládat, pečovat o ně a vděčně se z něho radovat. A do lásky k Němu aktivně zapojit i mysl (rozum), i sílu (jednání, činy). Péče o stvoření, o životní prostředí, tak patří k životu víry. Milovat bližního pak znamená přijímat ho jako dar a plně se s ním sdílet, tedy dělit se o Boží dary, o bohatství planety Země, a dobře s nimi nakládat. Lásku charakterizuje apoštol Pavel takto: Lásky je trpělivá, je laskavá, lásky nezávidí, lásky se nevychloubá ani nepovyšuje; není hrubá, nehledá svůj prospěch, není vznětlivá, nepočítá křivdy, není škodolibá, ale raduje se z pravdy; všechno snáší, všemu věří, vždycky doufá, všechno vydrží (1 Kor 13,4-7). I zápas se současnou pandemií by probíhal mnohem příznivěji, kdyby mezi lidmi bylo více aktivní lásky, využívající poznání a schopnosti, a méně zcela iracionálního sobectví.

Stav a vývoj životního prostředí je vážným celosvětovým problémem. Existuje vůbec cesta k jeho řešení? Existuje. Ježíš sám je cestou (i pravdou, i životem; J 14,6). A tak do dnešního světa s ohroženou přírodou v širokém smyslu slova obzvláště důrazně zaznívají Ježíšova slova: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Proto jděte a získá-

vejte učedníky ze všech národů, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa“ (Mt 28,18-20).

Jiří Nečas

RNDr. **Jiří Nečas** (* 1944, Praha) působil jako středoškolský profesor, výzkumný pracovník, lektor, programátor u ČSD/ČD a ordinovaný presbyter v Českobratrské církvi evangelické (sbor Praha 3 – Jarov). V současné době je penzionovaný. Je spolupracovníkem poradního odboru pro otázky životního prostředí při Synodní radě Českobratrské církve evangelické, Ekologické sekce České křesťanské akademie, Společnosti pro trvale udržitelný život a členem IEF (International Ecumenical Fellowship – mezinárodní ekumenické sdružení).

Je ženatý, má 3 dcery, 13 vnoučat a 1 pravnučku.

Genius loci kláštera Hájek

Býval jedním z neznámějších poutních míst u nás, pak jej zdevastovali komunisté. Dnes se však do obnoveného františkánského kláštera Hájek znovu putuje. A rozhodně tu je co obdivovat. Vždyť se tu nachází i nejstarší česká loreta s milostnou sochou Panny Marie.

Klášter Hájek leží na samotě, necelých 20 kilometrů od Prahy, nedaleko obce Červený Újezd. Je cílem poutní cesty, která začíná na Břevnově a pokračuje přes Ladronku, Hostivice a Litovici až do Hájku. Původně ji lemovalo 20 výklenkových kapliček, z nich se jich však do dnešního dne dochovalo pouhých jedenáct.

Samotný františkánský klášter má více než zajímavou historii. Začala se psát roku 1622, kdy se majitel zdejšího panství – baron Florián Dětrich Žďárský – rozhodl uprchnout ze země poté, co se připlétl ke stavovskému povstání. Při svých toulkách Evropou navštívil také italské městečko Loreto s jeho legendární „Svatou chýší“. Domek, v němž měla žít v Nazaretě Panna Maria a do Loreta byl podle tradice přenesen anděly, jej natolik upoutal, že u tamější zázračné Černé madony učinil slib, že pokud se bezpečně vrátí domů a dočká se vytouzženého syna, zbuduje v Hájku kopii loretánského domku. A tak se i stalo. Kaple se pak záhy stala vyhledávaným poutním místem a o několik desítek let později se stala inspirací pro stavbu pražské Lorety na Hradčanech.

Místo obklopené zázraky

Již v prvních letech po vysvěcení se k hájecké madoně začaly vázat legendy o zázračných uzdraveních. Poutníci se jenom hrnuli, a tak musela být kaple rozšířena. Floriánův vymodlený syn František Adam Eusebius proto požádal františkány, zda by se poutního místa neujali. Roku 1659 pro ně založil uprostřed obory klášter a v rozestavěné budově se sám ubytoval, aby mohl na stavbu osobně dohlížet. Záhy po zahájení stavby vytryskly v jejím okolí dva prameny, které dodnes zásobují okolí vodou. První pramen je zasvěcen sv. Antonínovi. Druhý se objevil severně od loretánské kaple 8. září roku 1662 bě-

hem hlavní pouti v den svátku Narození Panny Marie – a ukázalo se dokonce, že tento pramen je léčivý.

Dílo velkých barokních umělců

Koncept kláštera byl vytvořen podle plánů vynikajících stavitelů tehdejší doby Carla Luraga a Domenika Orsiho v barokním stylu. Nejposvátnější místo celého areálu, vlastní Loretu, obklopuje klášterní ambit, který měl poskytovat přístřeší pro poutníky během poutních slavností. Zároveň s výstavbou probíhala výzdoba. Středobodem kaple byla kopie loretéské Černé madony, umístěná ve východním výklenku. Do kaple dopadalo pouze sporné světlo v západní části, o to víc vynikala nika s mariánskou soškou. Stěny kaple byly zdobeny nástěnnými malbami s motivy z Mariina života. Jejich provedení vychází, stejně jako samotná stavba, věrně z podoby italského originálu „Svaté chýše“.

Po stranách ambitu stálo několik oltářů, které byly zasvěceny hlavním patronům františkánského řádu – sv. Františkovi, sv. Antonínu Paduánskému, sv. Anně a Panně Marii Pasovské. Obrazy oltářů v ambitu jsou přisuzovány dalším vynikajícím barokním umělcům – Petru Brandlovi a Janu Jiřímu Heinschovi.

Sběrný tábor i sklad plynových masek

Do hájeckého kláštera přicházeli poutníci jak z Prahy, tak i z okolních vsí a městeček – šlechtici i prostí občané společně – hlavně o mariánských svátcích. Podle písemného svědectví z roku 1722 navštěvovalo Hájek ročně průměrně 60 000 poutníků. Tradici poutí přerušilo až 20. století. Nacisté klášter ještě nezrušili, situace se však radikálně změnila po válce a komunistickém převratu. V noci ze 13. na 14. dubna 1950 v rámci tzv. „Akce K“ byly mužské kláštery v celé republice prepadeny, byl jim zabaven veškerý majetek a řeholníci byli odvezeni do sběrných táborů. Jedním z takových táborů se stal i Hájecký klášter.

Foto: Vít Hájek

V dalších letech klášter spravovalo Ministerstvo obrany, které sem přesunulo svůj výzkumný ústav a v kapli zřídilo sklad plynových masek. Františkánům byl klášter navrácen začátkem 90. let minulého století, byl však v naprosto dezolátním stavu a bez jakéhokoliv vybavení. Za své vzala řada obrazů a soch, spálena byla také zdejší knihovna s řadou vzácných tisků a rukopisů. Naštěstí se ale dochovala socha Panny Marie – poutě se tak mohly znovu obnovit.

(red.)

Les je krásný chrám plný života

Nejen v kamenných, sakrálních stavbách lze prožít duchovní zkušenost. Meditovat a přemýšlet o věcech, které nás přesahují, lze i v přírodě. Jedním z takových míst je les. Církev odedávna o lesy pečovala a dodnes obhospodařuje rozlehlé lesy na celém našem území. O tom, jak náročná tato práce je, ale i o duchovním rozměru lesa jsme si povídali s ředitelem sekce Lesní správy pražského arcibiskupství Milanem Mochánem.

Pražská arcidiecéze převzala lesy do své správy před sedmi lety. V jakém stavu se tehdy nacházely?

Lesy rostou přibližně osmdesát až sto padesát let a tuto historii z nich nejdě vymazat. Je v nich zapsaná a my ji po našich předcích sklízíme. Jinými slovy: my sázíme lesy pro naše potomky a sklízíme to, co nám předali naši předci. To, s čím se dnes potýkáme, je tedy odrazem stopadesátiletého vývoje celé naší společnosti. Hodnotit naše předky je proto velice obtížné, zvláště když víme, jakým problémům v podobě různých kalamit museli v minulosti čelit. Lze nicméně prohlásit, že z devadesáti procent se námi převzaté lesy nacházely v dobrém stavu.

Co se arcibiskupství podařilo za těch sedm let v péči o lesy vykonat?

Lesy jsme museli nejprve fyzicky převzít a následně zajistit personál, který je bude obhospodařovat. Les má jednu výhodu: když se neobhospodařuje, tak se tak zase rychle nic moc tragického nestane, takže ty tři, čtyři roky, kdy trvalo navrácení lesů, se nic tak zásadního nestalo. Podstatné ale bylo, že mnoho

lidí, kteří do té doby v lesích pracovali, odešlo jinam.

Dvacetileté čekání na restituce pak mělo vliv zejména na infrastrukturu: a to ani ne tak na lesní cesty, jako spíše na stav mnoha budov. Obnova infrastruktury si vyžaduje obrovské prostředky a je rozložena do delšího časového pásma, ale z větší části se nám už podařilo tento úkol splnit. Pokud jde o ostatní záležitosti, které před námi po převzetí lesů vyvstaly, tak lesnický personál je dnes stabilizovaný – zaměstnáváme sto lidí a navázali jsme také vztahy se třemi stovkami dodavatelů, většinou drobných vlastníků. Plníme tak i sociální roli poskytovatele práce pro řadu lidí v regionech, v nichž působíme. Kromě tohoto sociálního pilíře, který církev vždy poskytovala, se nám ale podařilo nastartovat i šetrné, ekologické hospodaření v našich lesích, za což jsme dokonce od Agentury přírody a krajiny obdrželi ocenění.

Je církev v něčem specifický hospodář?

Osobně doufám, že nikdo nepozná, že lesy, které spravujeme, jsou ve vlastnictví církve. Les jako takový by měl být jakýmsi společným domovem nás všech – místem, kam si mohou jít lidé zaběhat, kde někteří z nás naleznou obživu, ale také místem, kde se bude dobře žít všem živým tvorům, které k tomu Pán Bůh stvo-

řil. A to je poslání všech lesů, lhostejno, zda jde o les soukromý, státní či církevní. My k tomu můžeme navíc přidat lidský rozměr, kterým se, jak věřím, vyznačují naše vztahy vůči zaměstnancům, dodavatelům a všem, s nimiž tak či onak spolupracujeme. Je ale pravda, že když do našich lesů přijdete, naleznete tam křížky, Boží muka, kapličky, tedy různé památky po našich předcích. Na tuto tradici bychom rádi navázali a obohatili ji. Například o myšlenku lesních kaplí. Tím není myšlena nějaká stavba, rozumí se tím jen krásně upravené místo na nějakém lesnický významném místě, kde se nachází staré porosty ponechané k rozpadu, a stačí, když se tam udělá mýtinka,

přidají lavičky a obyčejný dřevěný kříž a vznikne krásné, přirozené místo k meditaci. Lesy jsou dnes plné lidí, zvláště teď, v době pandemie. Z toho pak vznikají různé konflikty a právě taková místa by je mohla pomoci tlumit.

Někdy se hovoří o duchovním rozměru lesa. Jak tomu máme rozumět?

Je-li pravda, že Boha nalzáme v tichu a klidu, při setkání s krásou či harmonií, pak les nabízí přirozené prostředí pro setkání s Ním. Les je krásný chrám, který je plný života, a kdo se dokáže dívat, nalezne v něm krásu na každém kroku. Kdo tedy chce hledat Boha, má k tomu v lese optimální podmínky.

Jak by takový „spirituální les“ měl vypadat?

Pro mě osobně je vrcholem „spirituálního lesa“ – použiji-li tento termín – když přijdu do dospělého, stárnoucího lesa. Lesy se totiž v něčem podobají lidem. Mladé lesy jsou jako bouřlivé mládí, musíte je usměrňovat, hlídat, ale tyto stárnoucí lesy jsou klidné, vyrovnané, smířené. V takovém lese se ono ztišení a přemýšlení dostavuje samo od sebe, a jak jím procházíte, je stále intenzivnější. Právě v těchto místech na vás les působí jako chrám, kde se člověk přirozeně otevírá v meditaci věcem, které ho přesahují.

Jiří Prinz

Foto: Michal Němeček

Začneme od sebe – ale nezůstaňme tam!

aneb Budeme někdy žít ekologicky jako společnost?

Foto: archiv autora

doc. RNDr. **Ladislav Miko**, Ph.D. (* 9. dubna 1961, Košice) je přírodovědec, odborník v oblasti ochrany životního prostředí. Od května do listopadu 2009 byl ministrem životního prostředí České republiky ve Fischerově vládě, od roku 2017 je místopředsedou strany LES. Patří mezi nejvýše postavené Čechy v administrativě Evropské unie – od roku 2005 působil v Generálním ředitelství pro životní prostředí Evropské komise jako ředitel odboru pro ochranu přírodních zdrojů a biodiverzity a v letech 2011 až 2017 působil jako zástupce generálního ředitele Generálního ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele. Na začátku roku 2018 byl jmenován vedoucím Zastoupení Evropské komise na Slovensku.

Dnes už určitě nikoho nepřekvapí ani nezaskočí otázka, zda žije ekologicky nebo co dělá pro naši planetu. Pomalu, ale jistě – díky bohu – se to stává „normálním“ tématem a nejenom oblastí vymezenou pro mladé snílky či radikální ekology.

A přece – informace, které sbíráme z našeho prostředí, monitoringy a nejrůznější zprávy z každého kouta světa obsahují mnohem více špatných a varovných než dobrých údajů. Skleníkových plynů stále přibývá, klimatických problémů přibývá, je stále víc plastů a mikroplastů a pokles biodiverzity se nedaří zastavit, ani alespoň dostatečně zpomalit.

A tak je namísto otázka: co s tím? Odpověď se zdá být nasnadě: každý po svém přece může přispět, začneme se tedy chovat ekologicky! Kdo neví jak, pro rady a tipy, nemusí chodit daleko. Opravdu hodně jich najdete i na letáku vydaném pro tuto Noc kostelů, a všechny z nich dávají smysl. Čím více lidí se jimi bude řídit, tím lépe, tak vzhůru a do toho!

Já chci ale upozornit na jeden, trochu jiný, velmi důležitý aspekt. Vybrat si jedno, dvě nebo několik opatření či postupů ze seznamu a důsledně se jím řídit je dobré – ale nesmí se to stát „odpuštěm“, důvodem, proč máme pro sebe už tuto problematiku „odfajfkovanou“ jako splněnou! Věci se totiž nezačnou měnit k lepšímu, dokud se ekologicky nezačne chovat celá společnost, ne tedy jenom jednotlivci každý sám za sebe. I pro to ovšem můžeme něco udělat, jakkoli se to může zdát divné. Není to dokonce až tak složité, posuďte sami:

Chceme-li, aby se životní prostředí opravdu začalo měnit zásadněji k lepšímu, stačí jenom DOOPRAVDY CHTÍT. „Kdo by nechtěl?“ řeknete si, ale doopravdy chtít, to něco znamená. Například nejenom si něco vybrat a dělat to, ale i ochotu něco strpět, něco si odpustit, neustále zvažovat, co dělám, i z tohoto hlediska. A především: promítnout to také do svých nároků na společnost, i na své okolí. V praxi to znamená nejenom chtít, ale i dát najevo, co chci. A požadovat to od svých zástupců, své politické reprezentace, ať už je to kdokoliv. Pokud budou politici vědět, že je lidé zvolí pouze když budou OPRAVDU dělat systémové a systematické kroky pro ekologický život společnosti, jsem si jist, že na to zareagují. Vidíme to už

Foto: Michal Němeček

dnes v řadě zemí, jen je třeba být náročnější a soustavněji tyto věci požadovat i u nás. A opravdu je požadovat. A odmítnout takové to – jojo, jen třídíte odpad, šetříte vodou, nebo si třeba kupte elektromobil a úspornou lednici, ale hlavně nás nechte dělat „důležité věci“. Dejme jasně a srozumitelně najevo, že není nic důležitějšího než zdravý život na zdravé planetě! Pakliže bude takto smýšlet většina veřejnosti, začne se tak doopravdy dít i ve společnosti. Společně toho lze dosáhnout, jen – jak už bylo řečeno – to chce DOOPRAVDY CHTÍT!

Ladislav Miko

Přivádíš tmu, noc se snese

Foto: Petr Pělucha

Když člověk vyrazí na Noc kostelů, očekává otevřený chrám, zajímavý výklad... Ale letos je řeč také o lese a zvířatech. Proč? Mottem letošní Noci kostelů je dvacátý verš ze Žalmu 104: „Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří.“

Jde o píseň starou více jak dva a půl tisíce let, která překrásně vypráví o stvoření světa, které Bůh učinil, aby člověk dostal prostor k životu. Žalm vlastně vychází z popisu stvoření v sedmi dnech, jak ho zaznamenává první kapitola knihy Genesis. V tomto líčení se autor vůbec netrápí poznatky vědy posledních několika století. Zpívá hymnus, který vykresluje Boha jako dárce prostoru života. Teprve na závěr procesu stvoření se na scéně objeví člověk, aby byl obrazem či stínem Boha na zemi. Má ji tedy spravovat a chránit.

Člověk dostává vůči zemi velké pravomoci. Ovšem i zde jsou hranice, jak se zmiňuje Žalm 104. Slunce a měsíc vymezují člověku rámec, který nemůže sám nastavovat – čas! Přichází nejen den, v němž člověk koná svoji činnost, ale také noc jako moment, kdy se člověk musí ukrýt do bezpečí, neboť noci vládnu šelmy. Noc je čas, který nepatří člověku. Ale žalmista probouzí důležité vědomí: i šelmy a noc jsou pod mocí Boží. Celé stvoření, i to, které se člověku jeví jako nebezpečné, je závislé na Bohu. Proto se Noc stane velkým tématem vzkříšení.

Ne náhodou se zde zmiňujeme o stvoření. Letošní Noc kostelů si předsevzala spojit otevřené kostely s velmi širokým pojmem životního prostředí. Nejde jen o přírodu, ale o celý prostor, který utváří lidský život. I kostely spolutvoří prostředí našich životů. Jejich věže ukazují k nebi, bohoslužba vyslovuje pokornou modlitbu... Moudrý člověk vnímá svět jako celek a chová se k němu s plným respektem a úctou.

Michal Němeček

Co se děje našemu domu

Noc kostelů 2021

Kulatý stůl v zahradě
na pražském Vyšehradě

Ekologická rozprava o sociálním rozměru
encyklyky Laudato si'
v pátek 28. 5. 2021 od 20:00
v přímém vysílání TV Noe

Účastníci:

Veronika Sedláčková – moderátorka, spisovatelka a česká novinářka,
doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. – přírodovědec, odborník v oblasti
ochrany životního prostředí,

Sandra Silná – česká farářka Církve československé husitské,
Ing. Josef Hrdina – vedoucí Polesí Rožmitál, zastupitel
města Rožmitál,

Ludmila Barborková – ekonomka a tajemnice
mezinárodní neziskové organizace TMA (Turnaround
Management Association) v ČR. Účastnice konference
„Mladí z celého světa se zamýšlejí nad ekonomikou podle
sv. Františka“.

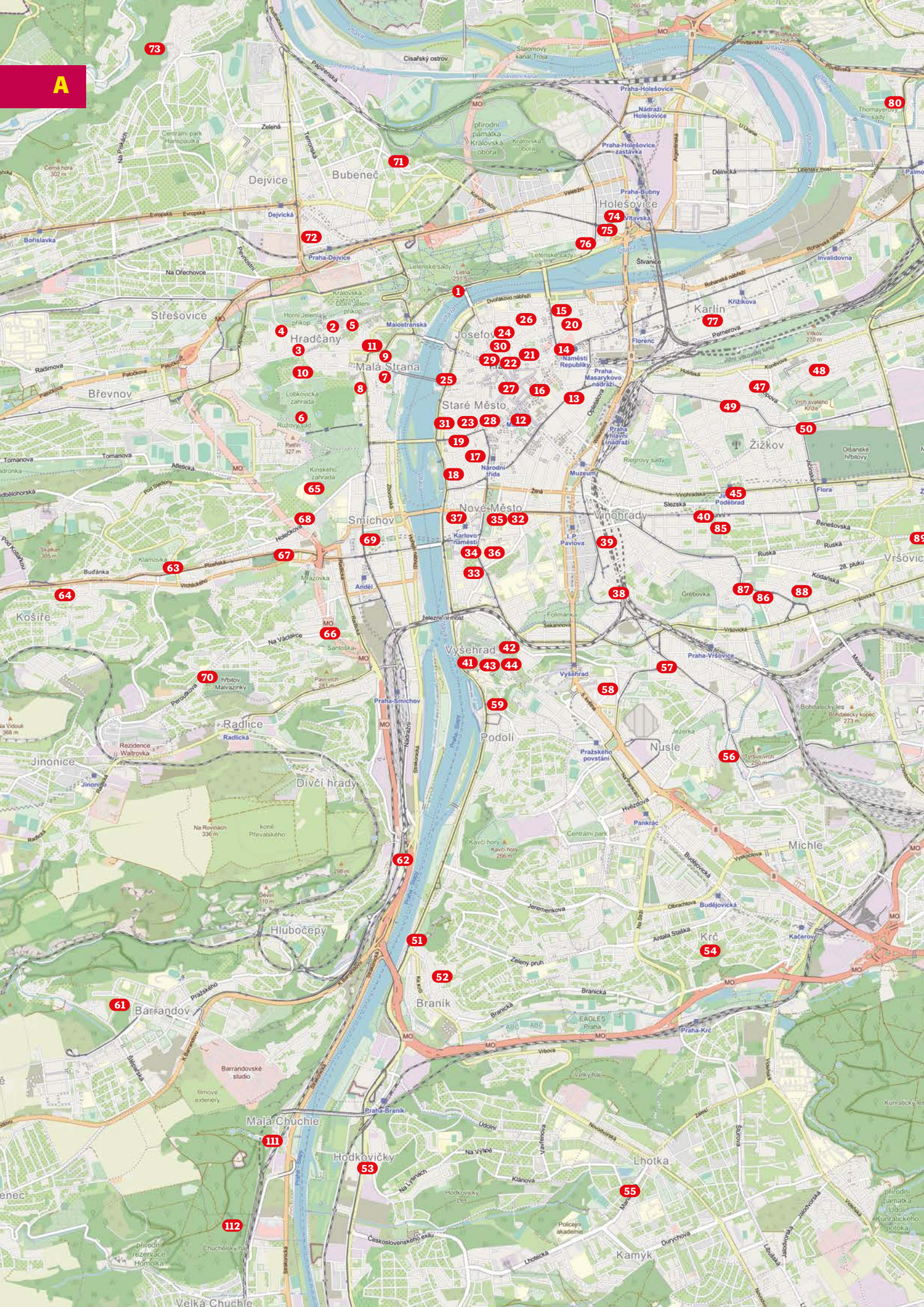
NÁRODNÍ OSLAVY

1100. VÝROČÍ

SMRTI SVATÉ LUDMILY

- Akce po celý rok 2021
- Po celé České republice i v zahraničí
- Praha, Tetín, Mělník, Roztoky - Levý Hradec, Zákolany - Budeč, Svatý Jan pod Skalou a další

Národní oslavy zaštiťuje spolek Svatá Ludmila 1100 let,
více informací na: www.svataludmila.cz

73

80

71

72

74

75

76

4

2

5

3

10

11

9

8

6

65

68

67

63

64

66

70

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

61

62

1

24

30

29

22

27

31

23

19

18

37

34

36

33

42

41

43

44

59

51

52

51

52

51

52

51

52

51

52

51

52

51

52

51

52

51

52

51

52

15

26

20

14

25

12

17

35

32

38

39

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

58

57

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

77

48

47

49

50

45

40

85

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

87

86

88

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

80

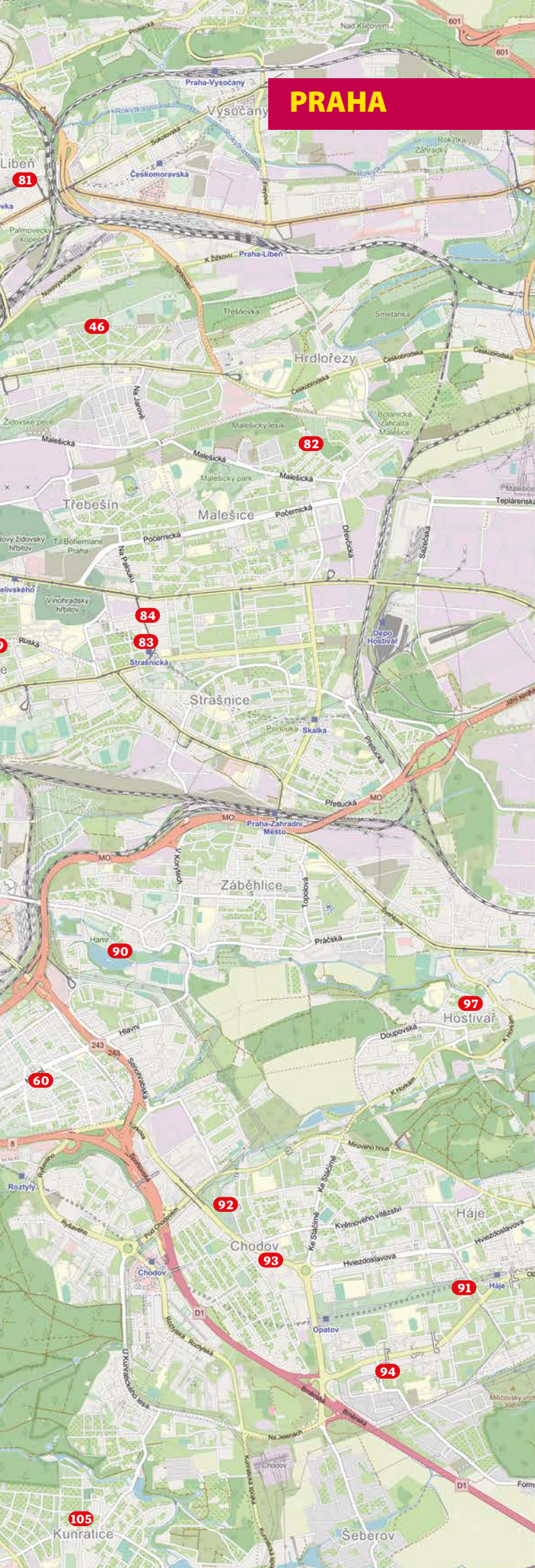
80

80

80

80

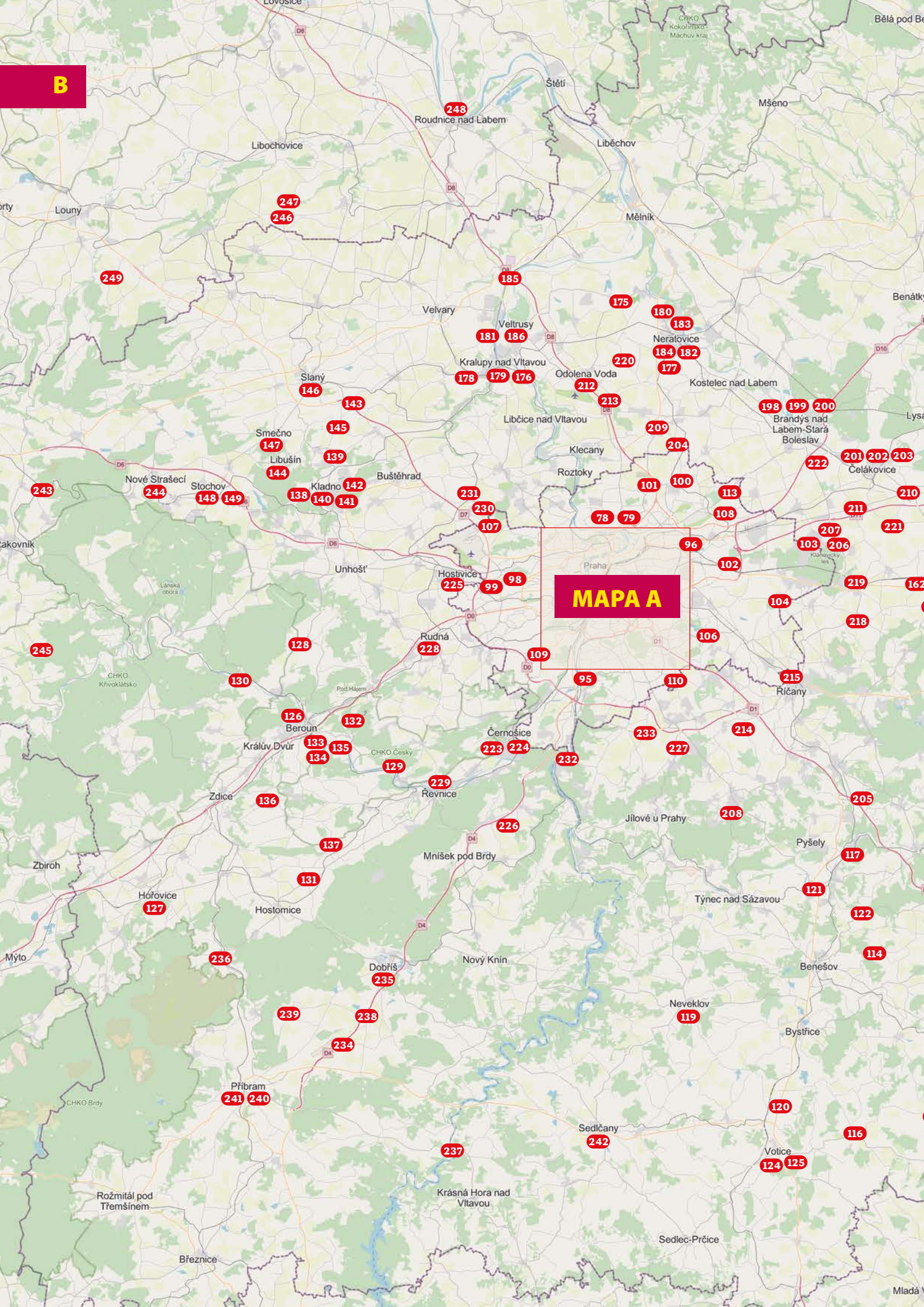
80

PRAHA

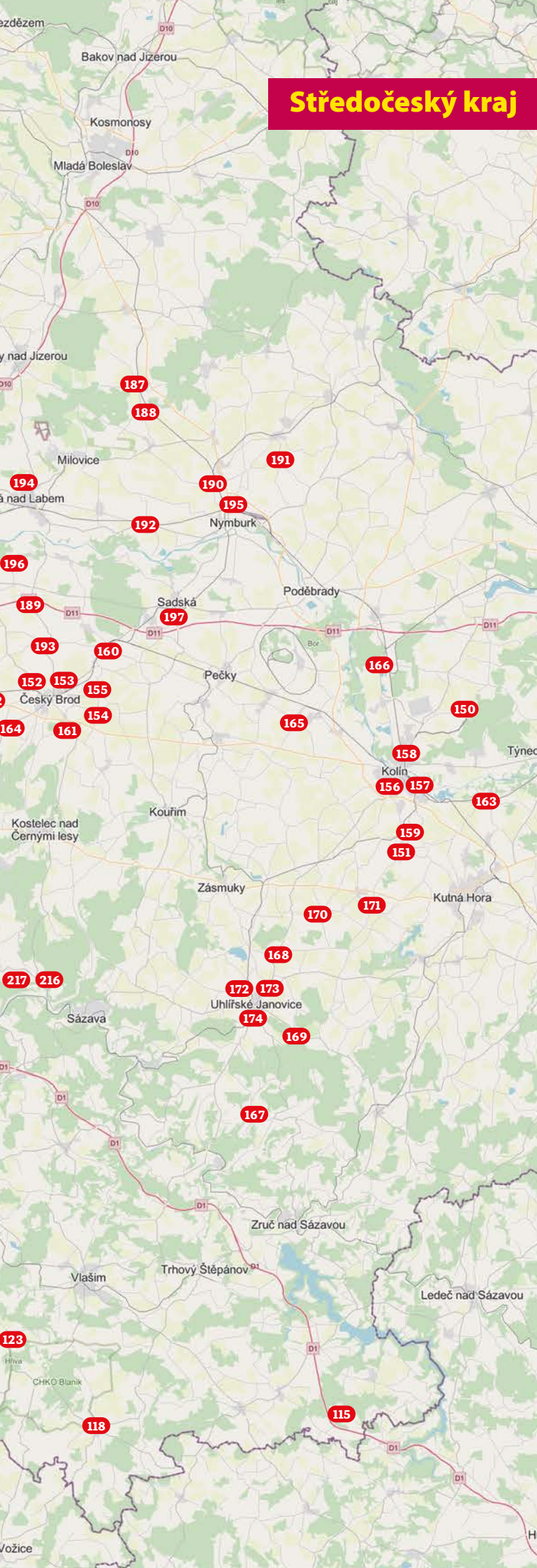
- 1 Praha 1 – Holešovice, kaple sv. Máří Magdalény
- 2 Praha 1 – Hradčany, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Pražský hrad
- 3 Praha 1 – Hradčany, kostel sv. Benedikta
- 4 Praha 1 – Hradčany, kostel sv. Jana Nepomuckého
- 5 Praha 1 – Hradčany, kostel Všech svatých
- 6 Praha 1 – Malá Strana, katedrálí chrám sv. Vavřince, Petřínské sady
- 7 Praha 1 – Malá Strana, kostel Panny Marie pod řetězem
- 8 Praha 1 – Malá Strana, kostel Panny Marie Vítězná a sv. Antonína Paduánského (Pražské Jezulátko)
- 9 Praha 1 – Malá Strana, kostel sv. Josefa
- 10 Praha 1 – Malá Strana, kostel sv. Karla Boromejského
- 11 Praha 1 – Malá Strana, kostel sv. Tomáše
- 12 Praha 1 – Nové Město, kostel Panny Marie Sněžné
- 13 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Jindřicha a Kunhuty
- 14 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Josefa
- 15 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Klimenta
- 16 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Kříže
- 17 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Michala v Jirchářích
- 18 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Vojtěcha
- 19 Praha 1 – Nové Město, kostel sv. Voršily
- 20 Praha 1 – Nové Město, modlitebna CB
- 21 Praha 1 – Staré Město, bazilika sv. Jakuba Staršího
- 22 Praha 1 – Staré Město, chrám Matky Boží před Týnem
- 23 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Bartoloměje
- 24 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Ducha
- 25 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Františka z Assisi
- 26 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Haštala
- 27 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Havla
- 28 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Martina ve zdi
- 29 Praha 1 – Staré Město, kostel sv. Mikuláše
- 30 Praha 1 – Staré Město, kostel U Salvátora
- 31 Praha 1 – Staré Město, rotunda Nalezení sv. Kříže
- 32 Praha 2 – Nové Město, kostel ECM
- 33 Praha 2 – Nové Město, kostel Nejsvětější Trojice
- 34 Praha 2 – Nové Město, kostel Panny Marie a sv. Jeronýma, sv. Cyrila a Metoděje, sv. Vojtěcha a Prokopa
- 35 Praha 2 – Nové Město, kostel sv. Ignáce
- 36 Praha 2 – Nové Město, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce
- 37 Praha 2 – Nové Město, kostel sv. Václava na Zderaze
- 38 Praha 2 – Vinohrady, kaple Boží Rodiny
- 39 Praha 2 – Vinohrady, kostel CASD
- 40 Praha 2 – Vinohrady, kostel ČCE
- 41 Praha 2 – Vyšehrad, bazilika sv. Petra a Pavla
- 42 Praha 2 – Vyšehrad, kaple Stěti sv. Jana Křtitele
- 43 Praha 2 – Vyšehrad, kostel sv. Vavřince
- 44 Praha 2 – Vyšehrad, rotunda sv. Martina
- 45 Praha 3 – Vinohrady, modlitebna BJB
- 46 Praha 3 – Vysočany, kaple sv. Vojtěcha
- 47 Praha 3 – Žižkov, Betlémská kaple
- 48 Praha 3 – Žižkov, kostel sv. Anny
- 49 Praha 3 – Žižkov, kostel sv. Prokopa
- 50 Praha 3 – Žižkov, kostel sv. Rocha, Šebestiána a Rozálie
- 51 Praha 4 – Braník, kostel ČCE
- 52 Praha 4 – Braník, kostel sv. Prokopa
- 53 Praha 4 – Hodkovičky, kaple sv. Bartoloměje
- 54 Praha 4 – Krč, kostel sv. Františka z Assisi, Habrovka
- 55 Praha 4 – Lhotka, kostel Panny Marie Královny míru
- 56 Praha 4 – Michle, sbor Alberta Schweitzera
- 57 Praha 4 – Nusle, Husův sbor
- 58 Praha 4 – Nusle, kostel ČCE
- 59 Praha 4 – Podolí, kostel sv. Michaela Archanděla
- 60 Praha 4 – Záběhlice, kostel sv. Anežky České a sv. patronů českých
- 61 Praha 5 – Barrandov, kostel Krista Spasitele
- 62 Praha 5 – Hlubočepy, kostel sv. Filipa a Jakuba
- 63 Praha 5 – Košíře, kaple Nanebevzetí Panny Marie, Klamovka
- 64 Praha 5 – Košíře, kostel sv. Jana Nepomuckého
- 65 Praha 5 – Smíchov, chrám sv. Michala, zahrada Kinských
- 66 Praha 5 – Smíchov, kostel ČCE
- 67 Praha 5 – Smíchov, kostel Nejsvětější Trojice
- 68 Praha 5 – Smíchov, kostel sv. Gabriela
- 69 Praha 5 – Smíchov, kostel sv. Václava
- 70 Praha 5 – Smíchov, modlitebna CASD, Na Malvazinkách
- 71 Praha 6 – Bubeneč, kostel sv. Gotharda
- 72 Praha 6 – Dejvice, Husův sbor
- 73 Praha 6 – Dejvice, kostel sv. Matěje
- 74 Praha 7 – Holešovice, Husův sbor
- 75 Praha 7 – Holešovice, kostel sv. Antonína Paduánského
- 76 Praha 7 – Holešovice, kostel sv. Klimenta
- 77 Praha 8 – Karlín, kostel sv. Cyrila a Metoděje
- 80 Praha 8 – Libeň, kostel sv. Vojtěcha
- 81 Praha 8 – Libeň, sbor CKS Praha
- 82 Praha 10 – Malešice, Milíčova kaple
- 83 Praha 10 – Strašnice, kostel Bét-el
- 84 Praha 10 – Strašnice, sbor ČCE
- 85 Praha 10 – Vinohrady, Husův sbor
- 86 Praha 10 – Vršovice, Husův sbor
- 87 Praha 10 – Vršovice, kostel sv. Mikuláše
- 88 Praha 10 – Vršovice, kostel sv. Václava
- 89 Praha 10 – Vršovice, sbor ČCE
- 90 Praha 10 – Záběhlice, kostel Narození Panny Marie
- 91 Praha 11 – Chodov, kaple sv. Terezie z Kalkaty (KC Matky Terezy)
- 92 Praha 11 – Chodov, kostel Milíče z Kroměříže
- 93 Praha 11 – Chodov, kostel sv. Františka z Assisi
- 94 Praha 11 – Chodov, Kostelna
- 97 Praha 15 – Hostivař, kostel Stěti sv. Jana Křtitele
- 105 Praha-Kunratice, kostel sv. Jakuba Staršího
- 111 Praha – Velká Chuchle, kostel Narození Panny Marie, Malá Chuchle
- 112 Praha – Velká Chuchle, kostel sv. Jana Nepomuckého, Chuchelský háj

B

MAPA A

Středočeský kraj

- 78 Praha 8 – Kobylisy, kostel sv. Terezie od Dítěte Ježíše
- 79 Praha 8 – Kobylisy, kostel U Jákovova žebříku
- 95 Praha 12 – Modřany, sborový dům ČCE
- 96 Praha 14 – Hloubětín, kostel sv. Jiří
- 98 Praha 17 – Řepy, kostel Panny Marie Vítězné, Bílá Hora
- 99 Praha 17 – Řepy, kostel sv. Martina
- 100 Praha-Čakovice, kostel sv. Remigia
- 101 Praha-Đáblice, kostel Nejsvětější Trojice
- 102 Praha – Dolní Počernice, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 103 Praha-Klánovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 104 Praha-Koloděje, kostel Povýšení sv. Kříže
- 106 Praha-Petrovice, kostel sv. Jakuba Staršího
- 107 Praha – Přední Kopanina, kostel sv. Máří Magdalény
- 108 Praha-Satalice, kaple sv. Anny
- 109 Praha-Slivenec, kostel Všech svatých
- 110 Praha-Šeberov, kostel sv. Prokopa, Hrnčíře
- 113 Praha-Vinoř, kostel Povýšení sv. Kříže
- 114 Benešov, kostel sv. Vavřince, Okrouhlice
- 115 Děkanovice, kaple
- 116 Jankov, kostel sv. Jana Křtitele
- 117 Lštěn, kostel sv. Klimenta, hradiště
- 118 Načeradec, kostel sv. Petra a Pavla
- 119 Neveklov, kostel sv. Havla
- 120 Olbramovice, kostel Všech svatých, hřbitov
- 121 Poříčí nad Sázavou, kostel sv. Havla
- 122 Soběhrdy, evangelický kostel
- 123 Veliš, kostel sv. Josefa, hřbitov
- 124 Votice, kostel sv. Františka z Assisi
- 125 Votice, kostel sv. Václava
- 126 Beroun, sbor ČCE
- 127 Hořovice, sbor ČCE
- 128 Chyňava, kaple Husova sboru ČČSH
- 129 Karlštejn, kostel sv. Palmácie, Budňany
- 130 Nižbor, kostel Povýšení sv. Kříže, zámek
- 131 Osov, kostel Narození sv. Jana Křtitele
- 132 Svätý Jan pod Skalou, kostel Narození sv. Jana Křtitele
- 133 Tetín, kostel sv. Jana Nepomuckého
- 134 Tetín, kostel sv. Kateřiny Alexandrijské
- 135 Tetín, kostel sv. Ludmily
- 136 Tmaň, sbor Jiřího z Poděbrad
- 137 Všeradice, Husův sbor
- 138 Kladno-Rozděl, kostel sv. Václava
- 139 Kladno-Švermov, kostel sv. Mikuláše, Hnidousy
- 140 Kladno, Husův sbor
- 141 Kladno, kostel ČCE
- 142 Kladno, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 143 Knovíz, kostel Všech svatých
- 144 Libušín, kostel sv. Jiří, hradiště
- 145 Pchery, kostel Nalezení těla sv. Štěpána
- 146 Slaný, modlitebna ECM
- 147 Smečno, kostel Nejsvětější Trojice
- 148 Stochov, kostel sv. Václava
- 149 Tuchlovice, kostel sv. Havla
- 150 Býchory, kostel sv. Bartoloměje
- 151 Červené Pečky, kostel Narození Panny Marie
- 152 Český Brod – Štolmíř, kostel sv. Havla
- 153 Český Brod, kostel sv. Gotharda
- 154 Chrástany-Bylany, kostel sv. Bartoloměje, hřbitov
- 155 Klučov-Lstiboř, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 156 Kolín I, katedrála sv. Bartoloměje
- 157 Kolín IV, kostel Nejsvětější Trojice
- 158 Kolín V, kostel sv. Víta
- 159 Nebovidy, kostel sv. Petra a Pavla
- 160 Poříčany, kostel Narození Panny Marie
- 161 Přistoupim, kostel sv. Václava
- 162 Rostoklaty, kostel sv. Martina
- 163 Starý Kolín, kostel sv. Ondřeje
- 164 Tismice, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 165 Velim, evangelický kostel, hřbitov
- 166 Velký Osek, kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova
- 167 Petrovice II, kostel sv. Martina
- 168 Rašovice-Jindice, kostel sv. Václava
- 169 Sudějov, kostel sv. Anny
- 170 Suchdol-Solopysky, kostel sv. Bartoloměje
- 171 Suchdol-Vysoká, kostel Navštívení Panny Marie, hřbitov
- 172 Uhlířské Janovice, Husův sbor
- 173 Uhlířské Janovice, kostel sv. Aloise
- 174 Uhlířské Janovice, kostel sv. Jiljí
- 175 Chlumín, kostel sv. Máří Magdalény
- 176 Chvatěruby, kostel sv. Petra a Pavla
- 177 Kojetice, kostel sv. Víta
- 178 Kralupy nad Vltavou – Zeměchy, kostel Narození sv. Jana Křtitele
- 179 Kralupy nad Vltavou, kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava
- 180 Libiš, kostel sv. Jakuba Staršího
- 181 Nelahozeves, kostel sv. Ondřeje
- 182 Neratovice-Lobkovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 183 Neratovice, kostel sv. Vojtěcha
- 184 Neratovice, sbor CB
- 185 Nová Ves – Vepřek, kostel Narození Panny Marie
- 186 Veltrusy, kostel Narození sv. Jana Křtitele
- 187 Čachovice, sbor J. A. Komenského
- 188 Všejanya, kostel sv. Jana Křtitele
- 189 Bříství, kostel Nalezení sv. Kříže
- 190 Dvory-Velelily, kostel sv. Václava
- 191 Chleby, evangelický kostel, hřbitov
- 192 Kostomlaty nad Labem, kostel sv. Bartoloměje

Svítit dětem na cestu

Kolik z nás v dětství usínalo při posлуouchání příběhů o poslušných broučcích, kteří každou noc létali svítit lidem na cestu, vyprávěli si příběhy a společně se radovali i strachovali...? Letos je to už 145 let, co Jan Karafiát vydal knihu, která svým poetickým a možná i trochu melancholickým stylem přenáší čtenáře do venkovského světa svatojánských broučků. Tento rok je výroční nejen pro první českou autorskou pohádku, ale i pro jejího stvořitele – evangelického faráře Jana Karafiáta, od jehož narození uplyne letos 175 let.

Při prvním vydání neměla kniha velký úspěch. Později se však stala jednou z nejvydávanějších českých dětských knih. Básník Jan Skácel v předmluvě k vydání v roce 1967 píše: „Věděl jsem, že to bude pro mne nebezpečné otevřít po téměř čtyřiceti letech Karafiátovu knížku. Ale udělal jsem to a nelituji. Umyl jsem si oči v nejzácnější vodě a byla slaná jako tenkrát, když jsem ještě neuměl číst a doma nám četli Broučky nahlas. Nač zapírat. Několikrát mně vstoupily při četbě do očí slzy.“

V současné době se najde i hojně kritiky. Broučci mohou pro některé představovat spíše zastaralý příklad výchovy, který odpovídá době, ve které kniha vznikla (2. pol. 19. století). Stále nová a nová vydání však svědčí o její oblíbenosti. Skrže pohádkový příběh předává dětem důležité hodnoty. Malý Brouček je zvědavý,

pokračování ze str. 15

- 193 Kounice, kostel sv. Jakuba Většího
- 194 Lysá nad Labem, sbor ČCE
- 195 Nymburk, kostel sv. Jiří
- 196 Přerov nad Labem, kostel sv. Vojtěcha
- 197 Sadská, kostel sv. Apolináře
- 198 Brandýs nad Labem, kostel sv. Petra
- 199 Stará Boleslav, kaple bl. Podivena
- 200 Stará Boleslav, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 201 Čelákovice, Husův sbor
- 202 Čelákovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 203 Čelákovice, modlitebna CB
- 204 Hovorčovice, kostel Narození sv. Jana Křtitele
- 205 Hrusice, kostel sv. Václava
- 206 Jirny, kaple sv. Rozálie, Nové Jirny
- 207 Jirny, kostel sv. Petra a Pavla
- 208 Kamenice-Těptín, kostel sv. Františka z Assisi
- 209 Líbeznice, kostel sv. Martina, hřbitov
- 210 Mochovo, kostel sv. Bartoloměje
- 211 Nehvizdy, kostel sv. Václava
- 212 Odolena Voda, kostel sv. Klimenta
- 213 Panenské Břežany, kaple sv. Anny
- 214 Popovičky, kostel sv. Bartoloměje
- 215 Říčany, sbor CČSH
- 216 Stříbrná Skalice, kostel sv. Jakuba Většího, hřbitov
- 217 Stříbrná Skalice, kostel sv. Jana Nepomuckého
- 218 Škvorec, evangelický kostel
- 219 Úvaly, kostel Zvěstování Panny Marie
- 220 Veliká Ves, kostel sv. Vavřince
- 221 Vyšehořovice, kostel sv. Martina
- 222 Zápy, kostel sv. Jakuba Staršího, hřbitov
- 223 Černošice, kostel Nanebevzetí Panny Marie
- 224 Černošice, modlitebna CB
- 225 Hostivice, kostel sv. Jakuba Staršího
- 226 Líšnice, kostel Všech svatých
- 227 Psáry – Dolní Jirčany, kostel sv. Václava
- 228 Rudná-Hořelice, sbor CČSH
- 229 Řevnice, kostel sv. Mořice
- 230 Tuchoměřice, Husův sbor
- 231 Tuchoměřice, kostel sv. Víta, zámek
- 232 Vrané nad Vltavou, kostel sv. Jiří
- 233 Zlatníky, kostel sv. Petra a Pavla
- 234 Dlouhá Lhota, kostel sv. Jana Evangelisty před Latinskou branou
- 235 Dobříš, kostel ČCE
- 236 Jince, kostel sv. Mikuláše
- 237 Kamýk nad Vltavou, kostel Narození Panny Marie
- 238 Obořiště, kostel sv. Josefa
- 239 Pičín, kostel Narození Panny Marie
- 240 Příbram II – Svatá Hora, bazilika Nanebevzetí Panny Marie
- 241 Příbram VI – Březové Hory, sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra
- 242 Sedlčany, kostel sv. Martina
- 243 Lužná, Husův sbor
- 244 Nové Strašecí, kostel Narození Panny Marie
- 245 Pavlíkov-Skrivaň, kostel sv. Štěpána
- 246 Mšené-lázně – Ječovice, kostel sv. Barbory
- 247 Mšené-lázně – Podbradec, kostel sv. Floriána
- 248 Roudnice nad Labem, kostel Narození Panny Marie
- 249 Smolnice, kostel sv. Bartoloměje

Všechny zapojené kostely najdete na www.nockostelu.cz.

neposlušný a dělá i mnoho chyb. Vždy se z nich ale umí poučit. Svět svatojánských broučků je obrazem rodinného života, kde se pěstuje úcta k rodičům a k práci. Knižka není výčetem morálních zásad. V příbězích opravdově a srozumitelně učí děti pomáhat si navzájem, vyhýbat se lhaní a násilí, být pokorný a milovat život i všechny okolo! Vždyť i broučci se umí pořádně veselit a těšit.

Kniha se nevyhýbá smutným tématům – k životu broučků patří i smrt. Autor dokáže dětského čtenáře s touto současnou životní zkušeností lehce a jemně. Když někdo umře, vyroste na tom místě chudobka – broučkům bílá, beruška s červeným okrajem. Slovy Jana Skácela: „Karafiát jediný dokázal dětem říci, že na světě je smrt, a nevyleká je.“

Martina Dvořáková

Broučci se dočkali přes 100 různých vydání a byli ilustrováni mnoha známými autory. Tereza Konupčíková o svých ilustracích pro nejnovější vydání (Books & Pipes 2020) říká:

K ilustraci Broučků jsem se dostala čistě náhodou. Malovala jsem si do skicáku obrázek a napadl mě výjev z Broučků, které jsem v dětství milovala. Přidala jsem si je na instagram s otázkou, zda by se někomu nelíbila grafika s Broučkem. V reakci na tento příspěvek se mi ozvala Martina z nakladatelství Books & Pipes, že zrovna v redakci probírali znovu vydání této knihy a zda bych neměla zájem o jejich ilustrování. Slovo dalo slovo a do roka jsem již pracovala na ilustracích.

Zvolila jsem kombinovanou techniku ofocených akvarelů a digitální kresby.

Myslím, že nemohu vybrat jeden obrázek, který by se mi líbil nejvíce. Celá kniha, tím, jak je napsána a o čem vypráví, mě přenáší do mého dětství. Pouštěli jsme si Broučky na video-

Jan Karafiát

(1846–1929) vyrostl v Jimramově, gymnázium absolvoval v Güterslohu, teologii studoval ve Vídni, Berlíně, Bonnu a Edinburhu. Několik let byl učitelem a správcem evangelického učitelského semináře v Čáslavi, dvě desetiletí působil jako reformovaný farář ve valašské Velké Lhotě. V roce 1895 přesídlil do Prahy a po neshodách s představiteli církve a posléze i z odporu ke sjednocení českých reformovaných s luterány působil jako soukromý kazatel a misionář.

Jan Karafiát byl dědicem domácí reformační tradice s jeho písmáctvím* a hlubokou láskou k Bibli; reformovaným teologem s důrazem na objektivnost Boží pravdy a hlubokou zbožností, která podtrhuje nárok této Boží pravdy na osobní život; kazatelem nepřestávajícím do kontrastu stavět nepolepšitelného hříšníka a milost v Ježíši Kristu. Z jeho díla jsou bezesporu nejznámější Broučci, jejichž věhlas zastihuje další Karafiátovu tvorbu: Reformované listy, Paměti, Reformovaný zpěvník, Mistra Jana Husa, Reformovaný katechismus a především Rozbor Kralického Nového zákona (1878), ve kterém na závěr vyhláší tento „program“:

„Národ náš nepochybně zanikne, neobrátili se opět k Hospodinu a k jeho Písmu. Nebo všecko naše národní usilování zůstane i na dále bez trvalých výsledků, jelikož se mu nedostává mravní síly. A té lze dosáti jenom u Hospodina a to skrze Písmo...“

Marie Karafiátová (zemřela asi 1868), sestra autora Broučků a předobraz několika Karafiátových literárních postav, se stala první českou absolventkou škol založených Theodorem Fliednerem (1800–1864) v porýnském Kaiserswerthu a tedy nejspíše i první českou ordinovanou diakonkou (1865). Stála tak u zrodu institucionalizované sociální práce v českých zemích.

Ondřej Macek, evangelický farář a teolog

* Písmáctví – takto byli označováni lidé, kteří se nespokojili se čtením Písma jen v kostele, ale pilně četli Bibli i doma po práci (Českokobratrská církev evangelická... baedeker, Michal Kitta, http://kocna.cz/sbor/cce_baedeker.pdf).

kazetě u mé babičky a na gramofonu jako mluvené slovo. Co se malování týče, pak jeden z mých nejoblíbenějších obrázků je chaloupka v zasněžené krajině. Asi kvůli barevnosti a celé kompozici obrázku. Teplu domova a zimě za oknem.

Nicméně práce na této knize byla náročná. Už jen z toho důvodu, že každý má zafixovanou obrázkovou podobu od Jiřího Trnky, který nebyl jediný, kdo Broučky ilustroval, ale rozhodně byl nejvýznamnějším a nejznámějším. Snažila jsem se volit situace, které nebyly ještě zachyceny, a pokud to nešlo jinak, alespoň pozměnit scénu, pojmout obrázek jinak.

Jsem ráda, že si broučci i po tolika letech stále nacházejí své čtenáře. Výchova dětí se od dob pana Karafiáta hodně změnila, a možná právě proto mohou nabídnout nový pohled na věc, jak pro děti, tak pro rodiče. Třeba začne být poslušnost *in* a třeba přestane být křesťanství tabuizováno.

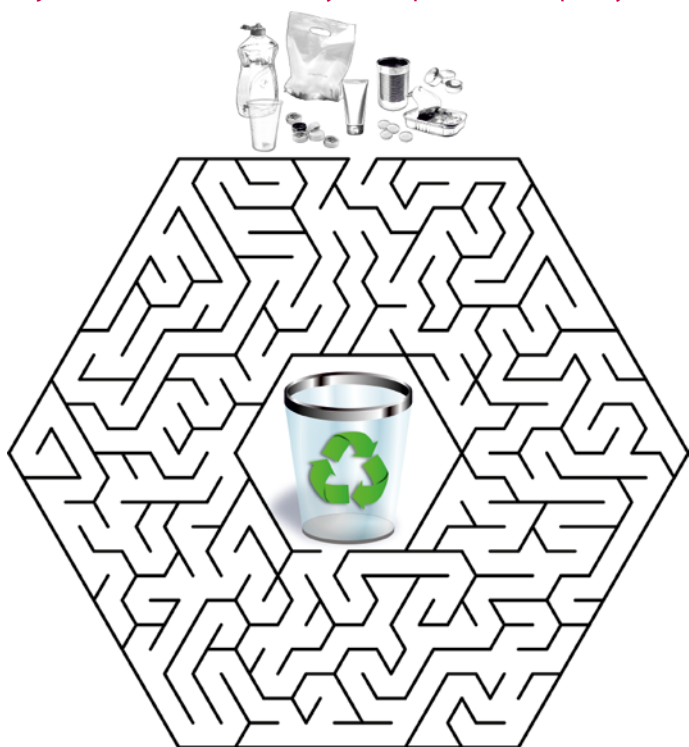

Foto: Wikimedia Commons

Rébusy

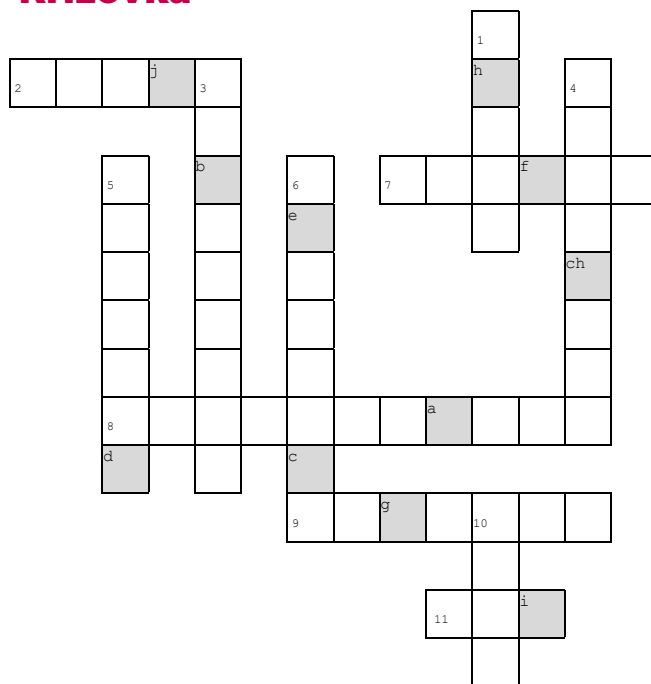
Bludiště

Najdete cestu a dokážete recyklovat pohozené odpadky?

Vytvořeno nástrojem <http://www.mazegenerator.net>
Copyright © 2010-2021 JGB Service

Křížovka

Vytvořeno pomocí <https://krizovky.org/>

Vodorovně

- 2. trauma
- 7. odborník na ekologii
- 8. ochlazovací zařízení
- 9. biologická stanoviště
- 11. nádooba na odpad

Svisle

- 1. pramen
- 3. taktika
- 4. výroba
- 5. hromada odpadu
- 6. přizpůsobení
- 10. vysoce reaktivní plyn

Najdi 10 rozdílů

M T T A N Í P Y V E Ž K T Ě T E L T
 E O Á A V Š L T M I J A L O V E C Á
 C Ě R P A O A I V S Á Ň Á R T S H I
 H M É T S Y S O K E H N T O S E Í F
 S E Ř V S E T L L E L E K T Ř I N A
 V Z H O S P O D I N Y H A J N Ý S R
 V O A P O D Z I M J T N K Ř Í D L A
 Í C K O S T O P A A O H C U D Z V K
 T N D H T V Y R T V M O D L I T B A
 R K Á S R É O É I C N Á J O T A V S
 Á P L R V A L Š Z A H R A D A M I Z
 V A E C T Ě T Z A T E P L E N Í U Á
 A P Č J Í Ě T K C K E I Z E L E Ň P
 O Í V A O S V N E B E P G L S Ž Y A
 Z R L P K V Ě T I N A P L R V L M D
 Y P U O R K Z M U C O M L O E U O P
 P O L E K O L O G I E Z D Y T N Ř E
 N D A P D O J O R D Z A O C N A E Ů

Osmisměrka

Tajenka:

„Byl večer, měsíček jak rybí oko, už se všecko zelenalo, tam vzadu na listy a tam někde nahore bylo slyšet skřivánka.“

Jan Karafiát: Brouci.

Použitá slova:

čeládka, ekologie, ekosystém, elektřina, emise, energie, hajný, Hospodin, jalovec, jaro, jáhly, karafiát, klimatizace, kotel, kov, kroupy, květina, křídla, les, letět, látka, létat, léto, mech, med, modlitba, moře, měsíc, nebe, nektar, noc, odpad, okolí, ozon, papír, plast, plyn, podzim, pole, rozvoj, sklo, sníh, sova, spát, stanoviště, stopa, strom, stráž, svatojánci, světlice, teplota, tráva, voda, vypínat, vzduch, vítr, větrání, vřes, zahrada, zateplení, zdroj, zeleň, země, zima, západ, život, žluna

Správná řešení rébusů naleznete na webových stránkách Noci kostelů (www.nockostelu.cz).

Soutěž!

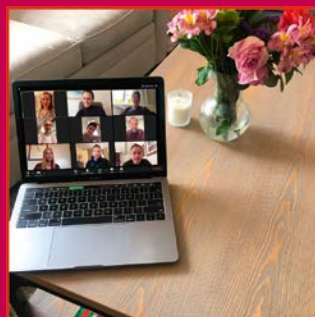
Pro Noviny Noci kostelů 2021 jsme vytvořili fotografii centra Prahy. Zkuste najít a vyjmenovat všechny kostely, které jsou na fotografii vidět, včetně těch, z nichž je vidět pouze část (např. věž). Pozor, fotografie je pořízena teleobjektivem, a tak se některé vzdálenosti zkreslují! Své odpovědi zašlete do 15. června 2021 na e-mail: nockostelu.Praha@apha.cz a do předmětu napište „Soutěž Noc kostelů“.

Kurzy Alfa

Noc kostelů je skvělá příležitost pokochat se středověkou architekturou či barokním uměním, poslechnout si varhanní koncert nebo se rozhlédnout po okolí z kostelní věže. Křesťanství formovalo mnohé kulturní počiny, nejen v umění, ale ovlivnilo i mnoho filosofických pohledů a vývoj celé společnosti. Jak se o křesťanství dozvědět více, aniž by musel člověk studovat náročné traktáty? Lze s někým o víře, Bohu, smrti mluvit, aniž bychom se museli stát členy nějaké církve či kostela? Právě z tohoto důvodu vznikl projekt pojmenovaný Kurzy Alfa.

Jde o sérii setkání, většinou jednou týdně večer na dvě hodiny. Začíná společnou večeří, následuje krátká přednáška na jedno ze základních témat (například: Kdo je Ježíš? Proč a jak číst Biblii? atd.). Velký prostor je věnován diskusním skupinám. Každý názor je vítán, každý má možnost se ptát, zpochybňovat, prověřovat a hledat vlastní odpovědi. Účast na Alfě je dobrovolná a zdarma. Tyto kurzy připravují různé církve, jsou tedy nadkonfesijní. V době covidové je to bohužel těžší, ale už byla vyzkoušena online setkání a ukazuje se, že i tato forma má své přednosti.

Jde v životě ještě o víc?
Kdo je Ježíš?
Proč Ježíš zemřel?
Jak získat víru?
Proč a jak se modlit?
Proč a jak číst Biblii?
Jak nás Bůh vede?
Kdo je Duch svatý?
Jak odolat Zlému?
Uzdravuje Bůh i dnes?
A co církev?
Jak mluvit o víře s druhými?

Komu je Alfa určena?

Hledáte smysl života.
Zajímá vás křesťanská víra.
Chcete se setkat s Bohem.

Jak Alfa probíhá?

- společná večeře (prezenční kurz)
- přednáška
- diskuse se skupinkách
- vtipy, zábava, hudba...

www.kurzylfa.cz

Aplikace Noc kostelů pro Android

Pro návštěvníky letošní Noci kostelů připravujeme další možnost, jak si předem naplánovat vlastní program z široké nabídky, kterou pořadatelé chystají. Kromě již tradičních webových stránek www.nockostelu.cz a různých tiskovin bude nově k dispozici také aplikace pro zařízení se systémem Android.

Aplikace bude poskytovat zejména informace o zapojených kostelích a jejich programech. Standardní funkcí bude nabídka programu nejbližších kostelů a modliteben podle GPS polohy uživatele. Kromě toho bude v přehledu zapojených míst možné hledat a listovat podle okresu

či kraje. Tyto údaje bude možné v aplikaci využívat i offline, bez nutnosti připojení k internetu. Seznam zapojených kostelů a nabízených programů bude v aplikaci aktualizován z centrální databáze webových stránek www.nockostelu.cz. Jednotlivé programy a kostely si uživatel bude moci uložit mezi oblíbené a vytvořit si tak program své vlastní Noci kostelů.

Aplikace Noc kostelů bude zdarma ke stažení v obchodu Google Play. Vývoj aplikace můžete podpořit prostřednictvím portálu Donator.cz na adrese www.donator.cz/nockostelu. Děkujeme.

Jiří Doffek, webmaster stránky NK

Noc kostelů 2021
Praha, Středočeský kraj
www.nockostelu.cz

Vizuální styl: Vera Rieder
Hlavní koordinátor projektu: Mgr. Ing. Michal Němeček
Korektury: Klára Čermochová
Redakce: Zuzana Kakušková
Mapy: ARCDATA PRAHA, s. r. o., na podkladu OpenStreetMap
Produkce: NLN, s. r. o.
Náklad: 20 000 ks
Vydalo: Arcibiskupství pražské
Hradčanské náměstí 16, Praha 1, květen 2021
Neprodejné

Záštitu nad Nocí kostelů 2021 převzali:

Mons. Dominik kardinál Duka, arcibiskup pražský; **Daniel Ženatý**, synodní senior Českobratrské církve evangelické, předseda ERC; **Mgr. Radek Vondráček**, předseda PS Parlamentu ČR; **RNDr. Miloš Vystrčil**, předseda Senátu Parlamentu ČR; **PhDr. Lubomír Zorálek**, ministr kultury ČR; **Mgr. Petra Pecková, DiS.**, hejtmanka Středočeského kraje; **MUDr. Zdeněk Hřib**, primátor hl. m. Prahy a další starostové pražských městských částí, měst i obcí

Partneři projektu:

Mediální partneři:

